

Pyörätuolihiissit

Pyörätuolihiissit ovat kevytrakenteisia pystyhissejä tai porrashissejä jotka soveltuvat yleensä melko pieniin tasoeroihin. Kerroksesta toiseen siirtymisessä on uudisrakennuksissa käytettävä henkilöhiisiä. Myös korjausrakentamisessa on pyrittävä tällaisessa tasoerossa käyttämään ensisijaisesti henkilöhiisiä.

Pystyhissi vai porrashissi

Yleensä on suositeltavampaa käyttää pystyhissiä kuin porrashissiä. Porrashissi soveltuu parhaiten vanhojen rakennusten korjaamiseen silloin, kun pystyhissin asentaminen ei ole mahdollista.

Suorassa portaassa, jossa ei ole lepotasannetta, porrashissi on halvempi kuin pystyhissi. Sen sijaan pystyhissi on halvempi kuin porrashissi kaksivartisessa portaassa. Kierreportaassa porrashissi on suhteessa kaikkein kallein.

Pystyhissi

Pystyhissit voivat olla kuilullisia tai kuiluttomia. Pystyhisseillä on tavallisesti 2-3 pysähdystasoa. Kuilu ja ovet tarvitaan aina, kun hissillä mennään välipohjan läpi. Mikäli välipohjan läpi ei mennä, eikä nostokorkeus ylitä 2 m, kuilu ei ole pakollinen. Ovien ja niiden lukkojen on oltava suljettuina aina kun hissi liikkuu.

Pystyhissi voidaan asentaa, mikäli tilaa on riittävästi. Tilavarauksen mitat ovat leveys 1200-1400 mm ja pituus 1600-2000 mm. Lisäksi tarvitaan pohjakerroksessa lattiasyvennys. Sen syvyydeksi tulee varata 100-120 mm, jolloin on mahdollista asentaa vaihtoehtoisia hissityyppejä. Saatavissa on myös joitain hissimalleja, joille riittää vain 50 mm:n syvennys lattiassa. Vapaata korkeutta pystyhissin ollessa ylimmällä pysähdystasolla tulee olla vähintään 2,0 m kuormatasosta mitattuna.

Tila hissien pysähdystasoilla

Edellä mainitun lisäksi tarvitaan tilavarauksen pituussuunnassa vapaa pyörähdysympyrä hissien tulevien sisäänkäyntien edessä. Ellei tilaa hissikuilulle ole, rakennuksen sisäinen porraskäytävä voidaan jossain tapauksessa varustaa porrashissillä. Myös tässä tapauksessa tarvitaan riittävästi vapaata tilaa hissien pysähdystasoilla.

Kuormatason mitat

Pystyhissin kuormatason (load support) leveys x syvyys on vähintään 900 mm x 1400 mm, kun kulkuaukko tai -aukot ovat lyhyellä seinällä. Mikäli kulkuaukot ovat vierekkäisillä seinillä, kuormatason koko on vähintään 1400 mm x 1400 mm.

Pystyhissin nimelliskuorma

Pystyhissin nimelliskuorma on vähintään 250 kg, suositeltava nimelliskuorma on 300 kg.

Pystyhissin kuilu

Pystyhissi toimitetaan tilaajalle kuiluineen. Hissitoimitukseen sisältyy itsekantava sandwich-rakenteinen kuilu, joka kootaan asennuspaikalla teräslevy- ja/tai lasikaseteista. Ylätasanteella kuilun korkeus on 1100 mm. Kuilu voi olla myös huoneen korkuinen. Hissin oviin on saatavissa lisävarusteena sähköinen ovenavauskoneisto.

Kuiluton pystyhissi

Enintään puolen metrin tasoerossa voidaan käyttää lattiapinnan päälle asennettavaa pystyhissiä, joka ei tarvitse omaa kuilua. Tämä hissityyppi soveltuu käytettäväksi esimerkiksi puhujakorokkeen tai puhujapöntön yhteydessä.

Pystyhissi ulkotilassa

Ulkoportaan vieressä voidaan käyttää kuilutonta pystyhissiä. Kun nostokorkeus on enintään 0,5 m, hississä ei tarvita suojaseinämiä eikä portteja. Tällöin hissien alaosa suojataan suojapalkeiden avulla. Kun nostokorkeus on tätä suurempi, kuitenkin enintään 2 m, hissien kuormataso varustetaan suojaseinämällä ja porteilla ja sen alla olevalla turvapohjalla, joka pysäyttää hissien esteeseen törmätessään.

Porrashissi

Porrashissi ei tarvitse omaa hissikuilua. Se on portaan tilassa johdeputkea tai johdekiskoa pitkin kulkeva taso, joka voidaan käytön jälkeen kääntää seinää vasten pois tieltä. Johdekisko kiinnitetään portaan ja hissien tyypistä riippuen joko porrasaskelmiin tai seinään. Joidenkin porrashissien johdeputkea voidaan käyttää käsijohteena. Porrashissiä voidaan käyttää erityyppisissä portaissa. Porrashissi voidaan asentaa myös kierreportaaseen, kunhan portaan mitoitus täyttää vähimmäisehdot. Portaan leveyden tulee hissimallista riippuen olla vähintään 1000-1300 mm. Kaksivartisessa portaassa välitasanteen tulee olla samoin 1000-1300 mm leveä, jotta taso mahtuu kääntymään 180°. Vapaan korkeuden porrashissin kuormatason keskeltä porraskuilun kattoon on oltava vähintään 2,0 m silloin, kun hissiä käyttää esim. kainalosauvojen kanssa tasolla seisova henkilö. Porrashissien nimelliskuorma on 225-300 kg.

Alatasolla hissi tarvitsee tilan, jonka pituus on 1700 mm. Tilaa ei tarvita suoraan portaan edessä, mikäli hissi voi kääntyä alatasolla kulman ympäri, jolloin poistumiseen tarvittava tila onkin portaan sivulla. Alatasolla tilan tarve on huomattavasti suurempi kuin ylätasolla, sillä kuormatason lisäksi tarvitaan tila kääntymiseen pyörätuolilla. Yhtä paljon tilaa ei tarvita ylätasolla, sillä hissi jää portaan päälle samaan tasoon lattian kanssa ja itse tasanteella tarvitaan vapaata tilaa hissistä siirtymiseen saman verran kuin alatasanteella eli ympyrä, jonka halkaisija on 1500 mm.

1. Pystyhissin ovet ovat vastakkaisilla seinillä. Kuormatason koko on vähintään 1400 mm x 900 mm. Ovet ovat lyhyillä seinillä. (Radisson SAS Seaside Hotel)

2. Pystyhissinn painonappien sopiva korkeus pyörätuolin käyttäjälle on 800 mm. (Radisson SAS Seaside Hotel)

3. Pystyhissin kutsunappi. (Stockmann)

4. Pystyhissi alatasolla. Pyörätuolihiessin kuorman tulee olla vähintään 250 kg, suositeltava kuorma on 300 kg. (Stockmann)

5. Painonapit pystyhissin sisällä. Nappia on painettava jatkuvasti, jotta hissi liikkuu. (Stockmann)

6. Pystyhisä ylätasolla. Yli metrin tasoerossa pyörätuolihisä tai hisä on yleensä suositeltavampi kuin luiska.
(Stockmann)

7. Pystyhissin kutsupainike alatasolla. (Helsingin Kaupunginteatterin pieni näyttämö)

8. Pystyhissin ovet ovat vierekkäisillä seinillä. Kuormatason tulee olla kooltaan 1400 mm x 1400 mm.
(Helsingin Kaupunginteatterin pieni näyttämö)

9. Pystyhissin ovi on leveä mikä helpottaa hissistä poistumista ylätasolla. (Helsingin Kaupunginteatterin pieni näyttämö)

10. Ulkona katoksessa sijaitseva pystyhissi nousee ravintolan sisäänkäynnin tasolle. (Ravintola Mecca)

11. Puhujanpöytä on nostotaso. Pystyhissi on ala-asennossa. (Kynnys ry)

12. Pystyhissillä varustettu puhujanpöytä yläasennossa. Tällaista hissiä voidaan käyttää myös puhujankorokkeen yhteydessä, jos tasoero on enintään 500 mm. (Kynnys ry)

13. Puhujanpöntön käyttöpainike. Hissi toimii vaihtoehtoisesti myös kaukosäätimen avulla. (Kynnys ry)

14. Porrashissi nousee pienen tasoeron kahden näyttelysalin välillä. (Kansallismuseo)

15. Porrashissi nousee esteettömän aition tasolle. (Svenska Teatern)